

RP 282/2004 rd

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av 7 kap. 6 och 8 § i lagen om aktiebolag

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att lagen om aktiebolag ändras så att publika aktiebolag skall få förvärva egna aktier i större omfattning än vad som är fallet i dag. Enligt gällande bestämmelser kan man i allmänhet inte i ett publikt aktiebolag fatta beslut om att förvärva egna aktier så att det sammanlagda nominella beloppet av de aktier i bolaget som till-

hör bolaget och dess dottersamfund eller röstetalet för dessa aktier överskrider fem procent av bolagets aktiekapital eller röstetalet för samtliga aktier. Denna gräns höjs enligt förslaget till en tiondel av aktiekapitalet eller röstetalet för samtliga aktier.

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

Ett aktiebolag får under de förutsättningar som anges i 7 kap. i lagen om aktiebolag (734/1978) förvärva egna aktier med medel som kan användas för vinstutdelning. Enligt 7 kap. 6 § (145/1997) i lagen om aktiebolag får ett i paragrafen avsett beslut om att förvärva egna aktier i ett publikt aktiebolag inte fattas så att det sammanlagda nominella värdet av de aktier som tillhör bolaget och dess dottersamfund eller rösttalet för dessa aktier efter förvärvet uppgår till mer än fem procent av bolagets aktiekapital eller rösttalet för samtliga aktier. Om bolagets aktier i stället för ett nominell värde har ett bokföringsmässigt motvärde, tillämpas bestämmelserna om nominellt belopp enligt 1 kap. 1 § 4 mom. på det värdet.

Enligt artikel 19.1 punkt b i rådets andra direktiv 77/91/EEG om samordning av de skyddsåtgärder som krävs i medlemsstaterna av de i artikel 58 andra stycket i fördraget avsedda bolagen i bolagsmännens och tredje mans intressen när det gäller att bilda ett aktiebolag samt att bevara och ändra dettas kapital, i syfte att göra skyddsåtgärderna likvärdiga, nedan kapitaldirektivet, får det nominella värdet eller, om sådant värde saknas, det bokförda parivärdet hos de förvärvade aktierna inräknat de aktier som bolaget tidigare har förvärvat och fortfarande innehar samt de aktier som har förvärvats av någon som handlat i eget namn men för bolagets räkning inte överstiga tio procent av det tecknade kapitalet. Aktiekapitalet är enligt lagen om aktiebolag tecknat kapital som avses i direktivet.

Den nuvarande bestämmelsen i 7 kap. 6 § i lagen om aktiebolag, som i stället för det tidigare totalförbudet tillåter förvärv av egna aktier upp till den föreskrivna fem procents gränsen när direktivet tillåter tio procent, motiverades med försiktighetsskäl. I en ändringslag som gällde detta (RP 89/1996 rd) ansåg man, med beaktande av den tunna aktiemarknaden i Finland och att det till och

med i börsbolag fanns stora skillnader i röst-rätten mellan olika aktieslag, att redan ett fem procents innehav kunde ha betydande verkningar på marknaden för ett bolags aktier. Praktiken har dock visat att bestämmelsen på ett onödigt sätt begränsar de publika aktiebolagens möjligheter att arrangera sin kapitalstruktur och exempelvis använda egna aktier som betalning vid företagsköp eller i system som syftar till att sporra personalen. En rimlig höjning av förvärvsgränsen torde inte ha några skadliga verkningar på värdepappersmarknaden. På dessa grunder föreslås att 7 kap. 6 § i lagen om aktiebolag ändras så att förvärvsgränsen höjs till en tiondel av bolagets aktiekapital eller rösttalet för samtliga aktier i enlighet med vad som föreskrivs i kapitaldirektivet.

I 7 kap. 8 § 1 mom. i lagen om aktiebolag föreskrivs om situationer där förvärvsgränsen överskrids på grund av att bolaget på laglig väg förvärvat egna aktier till följd av något annat än ett i 6 § avsett beslut om att förvärva egna aktier. Sådana fång kan vara förvärv av egna aktier vid fusioner eller andra överlåtelser av en rörelse, vissa inlösningssituationer, vederlagsfria fång och inrop vid auktion av helt betalda aktier som utmätts för bolagets fordran. Enligt paragrafen skall den andel av aktierna som överskrider förvärvsgränsen i sådana fall avyttras inom tre år från fånget. Enligt förslaget ändras paragrafen på samma sätt som 6 § i fråga om förvärvsgränsen.

2. Propositionens konsekvenser

Den föreslagna ändringen ökar de publika aktiebolagens möjligheter att arrangera sin kapitalstruktur på ett effektivt sätt. Förslaget förbättrar dessutom de publika aktiebolagens möjligheter att använda sin egna aktier som betalningsmedel vid företagsköp och i belöningsystem för sporrande av anställda. Den föreslagna ändringen minskar de publika aktiebolagens administrativa kostnader, eftersom beslutsfattandet i fråga om förvärv av egna aktier blir smidigare. Förslaget försvagar inte ställningen hos aktieägarna eller gäl-

denärerna i publika aktiebolag och den föreslagna måttliga höjningen av förvärvsgränsen har inte heller några skadliga verkningar på värdepappersmarknaden.

3. Beredningen av propositionen

Den arbetsgrupp som utarbetade ett förslag till en reform av lagen om aktiebolag har i sitt betänkande (Justitieministeriets arbetsgruppsbetänkanden 2003:4) föreslagit att maximibeloppet av de egna aktier som bolaget får förvärva eller annars överta kan vara högst en tiondel av bolagets samtliga aktier. I utlåtandena om betänkandet fick arbetsgruppens förslag omfattande stöd. Ett sammandrag av utlåtandena har utarbetats (Justitieministeriet, utlåtanden och utredningar 2003:39). Meningen är att den regeringsproposition med förslag till ny lagstiftning om aktiebolag som utarbetades på basis av betänkandet och utlåtandena skall avlåtas till riksdagen år 2005.

I centralhandelskammarens utlåtande om betänkandet ansågs att den föreslagna höjningen av förvärvsgränsen bör genomföras som en partiell reform genom en ändring av den nuvarande lagen på förslaget sätt redan

innan den nya lagen om aktiebolag stiftas. Näringslivets centralförbund EK och OMX Exchanges Oy har sedermera ställt sig bakom centralhandelskammarens förslag till denna del. Dessutom har en lagmotion om saken väckts i riksdagen (LM 130/2004 rd). Sedan det framgått att de publika aktiebolagen kan ha ett omedelbart behov av att förvärva egna aktier i större omfattning än vad den nuvarande lagen tillåter, har denna proposition utarbetats vid justitieministeriet.

4. Ikraftträdande

De publika aktiebolagen kan behöva fatta i propositionen avsedda beslut om förvärv av egna aktier redan vid ordinarie bolagsstämma våren 2005. Därför föreslås att lagen träder i kraft så snart som möjligt.

Särskilda övergångsbestämmelser föreslås inte utan den nya lagen tillämpas i sin helhet när den har trätt i kraft. En kallelse till bolagsstämma som skall skickas ut före lagens ikraftträdande kan avfattas så att lagens eventuella ändring före bolagsstämman beaktas.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om ändring 7 kap. 6 och 8 § i lagen om aktiebolag**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 29 september 1978 om aktiebolag (734/1978) 7 kap. 6 § och 8 §
1 mom., sådana de lyder i lag 145/1997, som följer:

7 kap.

Egna aktier

6 §

Ett privat aktiebolag får inte förvärva alla sina egna aktier. I ett publikt aktiebolag får ett sådant beslut om att förvärva egna aktier som avses i 3 § inte fattas på sådant sätt att det sammanlagda nominella beloppet av de aktier i bolaget som tillhör bolaget och dess dottersamfund eller röstetalet för dessa aktier efter förvärvet överskrider en tiondel av bolagets aktiekapital eller av röstetalet för samtliga aktier.

8 §

Om det sammanlagda nominella beloppet av de aktier i bolaget som tillhör ett publikt aktiebolag och dess dottersamfund eller röstetalet för dessa aktier överskrider en tiondel av bolagets aktiekapital eller röstetalet för samtliga aktier i bolaget till följd av att aktier har förvärvats så som avses i 1 § 2 mom. eller erhållits utan vederlag, skall aktierna till den del de överskrider den nämnda andelen avyttras senast tre år efter fånget.

—————
Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 28 januari 2005

Republikens President

TARJA HALONEN

Minister *Leena Luhtanen*

1.

Lag**om ändring 7 kap. 6 och 8 § i lagen om aktiebolag**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 29 september 1978 om aktiebolag (734/1978) 7 kap. 6 § och 8 §
1 mom., sådana de lyder i lag 145/1997, som följer:

Gällande lydelse

7 kap.

Egna aktier

6 §

Ett privat aktiebolag får inte förvärva alla sina egna aktier. I ett publikt aktiebolag får ett sådant beslut om att förvärva egna aktier som avses i 3 § inte fattas på sådant sätt att det sammanlagda nominella beloppet av de aktier i bolaget som tillhör bolaget och dess dottersamfund eller röstetalet för dessa aktier efter förvärvet överskrider fem procent av bolagets aktiekapital eller av röstetalet för samtliga aktier.

8 §

Om det sammanlagda nominella beloppet av de aktier i bolaget som tillhör ett publikt aktiebolag och dess dottersamfund eller röstetalet för dessa aktier överskrider fem procent av bolagets aktiekapital eller röstetalet för samtliga aktier i bolaget till följd av att aktier har förvärvats så som avses i 1 § 2 mom. eller erhållits utan vederlag, skall aktierna till den del de överskrider den nämnda andelen avyttras senast tre år efter fånget.

Föreslagen lydelse

7 kap.

Egna aktier

6 §

Ett privat aktiebolag får inte förvärva alla sina egna aktier. I ett publikt aktiebolag får ett sådant beslut om att förvärva egna aktier som avses i 3 § inte fattas på sådant sätt att det sammanlagda nominella beloppet av de aktier i bolaget som tillhör bolaget och dess dottersamfund eller röstetalet för dessa aktier efter förvärvet överskrider *en tiondel* av bolagets aktiekapital eller av röstetalet för samtliga aktier.

8 §

Om det sammanlagda nominella beloppet av de aktier i bolaget som tillhör ett publikt aktiebolag och dess dottersamfund eller röstetalet för dessa aktier överskrider *en tiondel* av bolagets aktiekapital eller röstetalet för samtliga aktier i bolaget till följd av att aktier har förvärvats så som avses i 1 § 2 mom. eller erhållits utan vederlag, skall aktierna till den del de överskrider den nämnda andelen avyttras senast tre år efter fånget.

Denna lag träder i kraft den

---

20 .